

XVIII. évfolyam, 21. szám, 2015

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XVIII. évfolyam, 21. szám, 2015**

Megjelenik kéthetente
2015. november 4.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	12
Gabonapiaci információk.....	15
Olajnövény-piaci jelentés.....	17
Szójabab.....	17
Repcemag.....	17
Napraforgómag.....	18
Agrárpolitikai Hírek.....	18
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	20
Termelői és kikötői árak.....	24
Olajmagpiaci információk.....	26

Összefoglaló

A déli félteke búzaaratása, valamint az északi félteke vetésével kapcsolatos bizonytalanságok hatására a termény fronthavi jegyzése 190 dollár (*USD*)/tonna közelébe emelkedett a chicagói (*CME/CBOT*) és 180 euró/tonnára a párizsi (*Euronext/MATIF*) árutőzsdén október végén.

A 2015/2016. gazdasági évi kukoricatermés jó része már a magtárakban van. Az *USDA* és az *IGC* világszinten a 2014/2015. gazdasági évinél 4 százalékkal kevesebb, azaz 970 millió tonna körüli termést jelez.

Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon a takarmánykukorica áfa és szállítási költség nélküli termelői ára tartotta a 43 ezer forint/tonna körüli szintet, amely 20 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit október harmadik hetében.

Az újtermés okozta kínálati nyomás és a dollár erősödése hatására a szójabab jegyzése 320 dollár/tonna környékére ereszkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) október végéig annak dacára, hogy az USA-ból származó termény iránt – elsősorban Kína részéről – erős a kereslet.

Tekintettel arra, hogy az *Oil World* tájékoztatása szerint az Európai Unióban a 2014. évinél 11 százalékkal kevesebb, azaz 21,6 millió tonna repcemag termett az idén, a belső szükséglet fedezéséhez a 2014/2015. gazdasági évinél 9 százalékkal több (2,8 millió tonna) lehet az import.

Az élénk kereskedésben 830–845 dollár/tonnára emelkedett a napraforgóolaj exportára az fekete-tengeri kikötőkben október második dekádjában, majd a kőolaj és egyéb növényi olajok világpiaci árának gyengülése következtében 800–810 dollár/tonnára mérséklődött október végére. A Budapesti Értéktőzsdén 125 ezer forint/tonnára nőtt a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése október utolsó napjaiban, amire 2013 tavasza óta nem volt példa.

Gabonapiaci jelentés

Búza

Aggasztóak a déli féltekén a búza 2015/2016. gazdasági évi termés kilátásai. Argentínában a 2014/2015. szezomban betakarítottnál 16 százalékkal kevesebb, 9,5 millió tonna termést arathatnak a gazdák a következő hetekben, ami 2012 óta a legkisebb volumen lehet. Noha Argentína a globális búzatermelés töredékét adja, Brazília elsősorú beszállítójaként és Mercosur tagországgént meghatározó szerepe van a dél-amerikai piacon. Argentína exportjának csökkenésével az USA növelheti piaci részesedését a térségben, ahogy azt a 2013/2014. évi szezomban is tette. Ausztráliában az *El Niño* időjárási jelenség termés-csökkentő hatása miatt aggódnak, ugyanis a kontinens keleti részén a rendkívüli hőség és szárazság októberben visszavetette a búza fejlődését. A nyugati államokban – köztük az ország termésének 30 százalékát adó Nyugat-Ausztráliában – sem jobb a helyzet. A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) előrejelzésében ezért a korábbi 25,5 millió tonnáról 24 millió tonnára csökkentette Ausztrália folyó gazdasági évben várható termését. Ezzel egy időben az északi féltekén lassan befejeződik a 2016/2017. gazdasági évben betakarításra kerülő őszi búza vetése. Az USA-ban a tervezett terület 88 százalékán került a földbe a vetőmag az agrárminisztérium (*USDA*) 2015. november 1-jei adatai szerint. A már kikelt állomány a tavalyinál gyengébb fejlettségi állapotban van, 49 százaléka kapott jó/kiváló minősítést, szemben az egy évvel ezelőtti 59 százalékkal. A *Tallage* piacelemző cég előrejelzése szerint az Európai Unióban 24 millió hektáron termesztethetnek a gazdák őszi búzát ebben a szezomban. A főbb termelőknél – köztük Németországban és Franciaországban – kedvezett az időjárás a vetési munkáknak, azonban a közép-kelet-európai térségben (Magyarország, Románia, Bulgária, Horvátország) a tartós csapadék hátráltatta a folyamatot. A tervezett terület 30 százalékán vetették el a gazdák a magot az Egyesült Királyságban, 25 százalékán Franciaországban. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) 2015. november 2-i tájékoztatása szerint a gazdák a 986 ezer hektárra tervezett terület 56 százalékán végeztek a munkával. Eközben Oroszországban a 17,2 millió hektárra előirányzott terület 92 százalékán fejezték be a vetést. Ukrajnában a betakarítotthoz képest 10 százalékkal is csökkenhet az őszi búza vetésterülete, és a tritikáléval

együtt 6,2 millió hektárt foglalhat az idén, aminek 87 százalékán került a földbe a mag november első napjaiban. A déli félteke búzaaratása, valamint az északi félteke vetésével kapcsolatos bizonytalanságok hatására a termény fronthavi jegyzése 190 dollár (*USD*)/tonna közelébe emelkedett a chicagói (*CME/CBOT*) és 180 euró/tonnára a párizsi (*Euronext/MATIF*) árutőzsdén október végén. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búza jegyzése 48 ezer forint/tonna, a takarmánybúzáé 45,3 ezer forint/tonna szinten stagnált az év végi szállítási határidőkre vonatkozóan ugyanekkor. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 49 ezer forint/tonnára, a takarmány minőségűé 43 ezer forint/tonnára nőtt 2015. október harmadik hetében.

Kukorica

A 2015/2016. gazdasági évi kukoricatermés jó része már a magtárakban van. Az *USDA* és az *IGC* világszinten a 2014/2015. gazdasági évinél 4 százalékkal kevesebb, azaz 970 millió tonna körüli termést jelez. Az USA-ban a közel 33 millió hektár 85 százalékán végeztek a betakarítással, és 342–344 millió tonna (–5 százalék) lehet a termés. A *Tallage* október eleji információi szerint Franciaországban a terület 20 százalékán, Ausztráliában 25 százalékán, Bulgáriában és Romániában 50 százalékán takarították be a termést. Ezzel egy időben Németországban és Lengyelországban is kezdetét vette a munka. Az Európai Unióban a nyári aszályos időjárás miatt a tavalyinál 18,3 millió tonnával kevesebb, azaz 57,6 millió tonna termésre van kilátás. A legnagyobb kiesés (5 millió tonna) Franciaországban várható, ahol 13,2 millió tonnát jeleznek a szakértők. Romániában 9,3 millió tonnára (–2,2 millió tonna), Bulgáriában 2,4 millió tonnára (–0,7 millió tonna), Olaszországban 7 millió tonnára (–1,7 millió tonna) esik a termés. Magyarországon az FM adatai szerint 6 millió tonna kukoricatermés várható az idén, szemben a tavalyi 9 millió tonnát meghaladó mennyiséggel. Az 1,14 millió hektár termőterület 72 százalékáról 4,7 millió tonna kukorica került a tárolókba 2015. november 2-ig. Az európai térség egyik meghatározó kukoricaexportőrénél, Ukrajnában a 4,1 millió hektár termőterület 79 százalékáról 17,1 millió tonna kukoricát (hozam: 5,24 tonna/hektár) takarították be a gazdák november 2-ig az agrárminisztérium

tájékoztatása szerint. Az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség a szovjet utódállamban 23 millió tonna (–11 százalék) kukoricatermést jelez az idén. Oroszországban a háromnegyedénél tart a munka (2,13 millió hektár), és november 2-ig 11 millió tonna szemtermést tároltak be. Míg a kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén 150 dollár/tonna körül hullámzott október második felében, addig Párizsban követte a búza kurzusát, és 375 euró/tonna fölé emelkedett. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsdén 46–47

ezer forint/tonna között jegyezték a novemberi szállítási terményt ugyanekkor. Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon a takarmánykukorica áfa és szállítási költség nélküli termelői ára tartotta a 43 ezer forint/tonna körüli szintet, ami 20 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi 2015. október harmadik hetében.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2015. 43. hét	2015. 43. hét/ 2015. 42. hét (százalék)	2015. 43. hét/ 2014. 43. hét (százalék)
Étkezési búza	48 693	104	100
Takarmánybúza	43 425	103	...
Takarmánykukorica	43 746	100	120
Takarmányárpa	39 341	96	...

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
 Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 10. 28.	2015. 10. 29.	2015. 10. 30.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2015. december	HUF/tonna	48 000	48 000	49 000
	Takarmánybúza	2015. december	HUF/tonna	45 300	45 300	45 800
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2015. december	EUR/tonna	178	181	181
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2015. december	USD/tonna	186	189	192

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

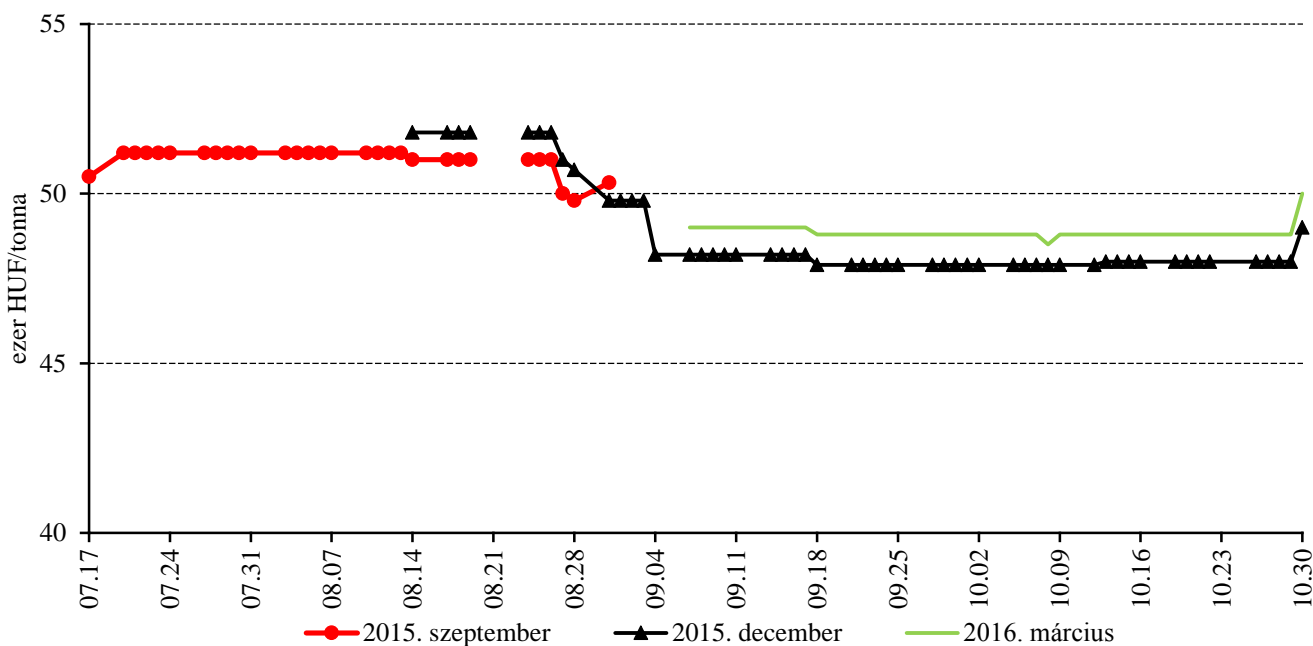
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 10. 28.	2015. 10. 29.	2015. 10. 30.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2015. november	HUF/tonna	46 500	46 500	46 400
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2015. november	EUR/tonna	165	167	165
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2015. december	USD/tonna	148	150	150

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

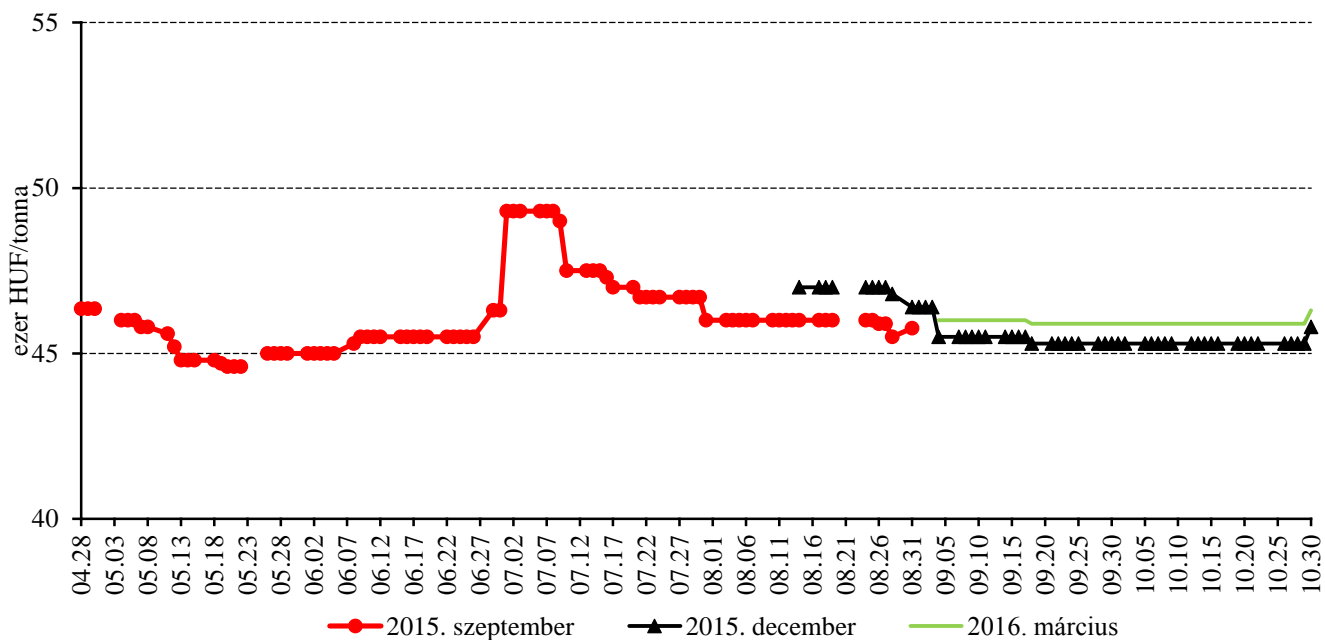
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi-búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

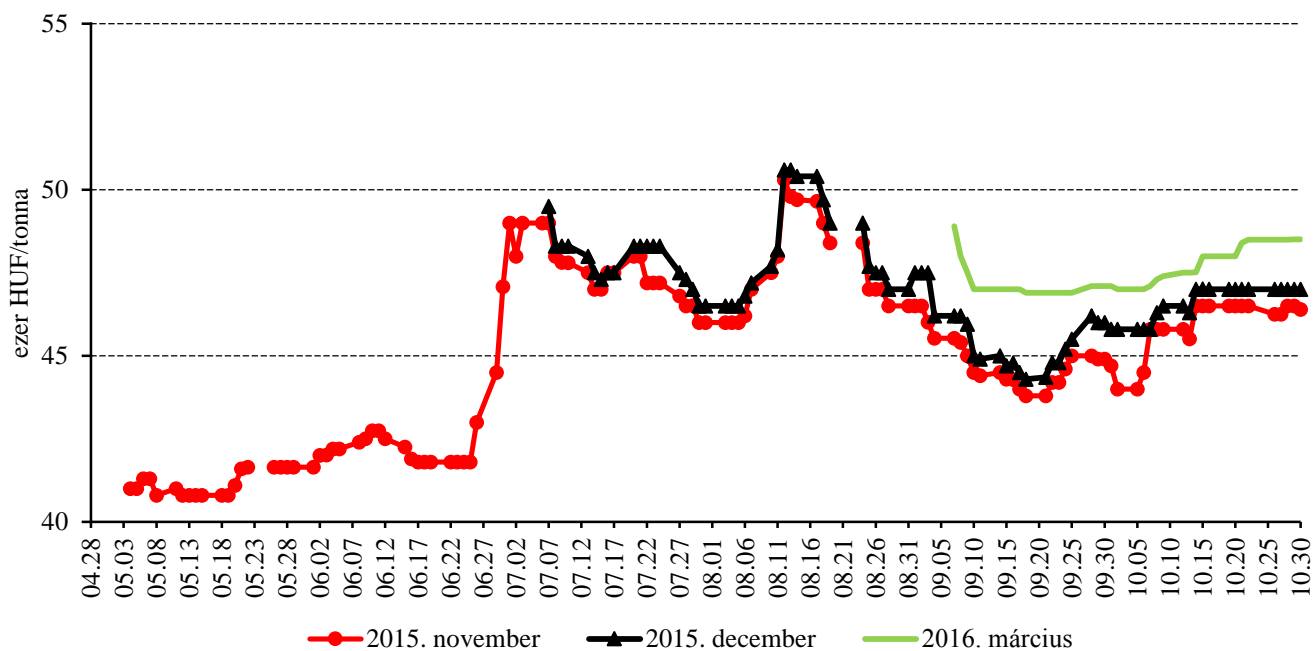
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

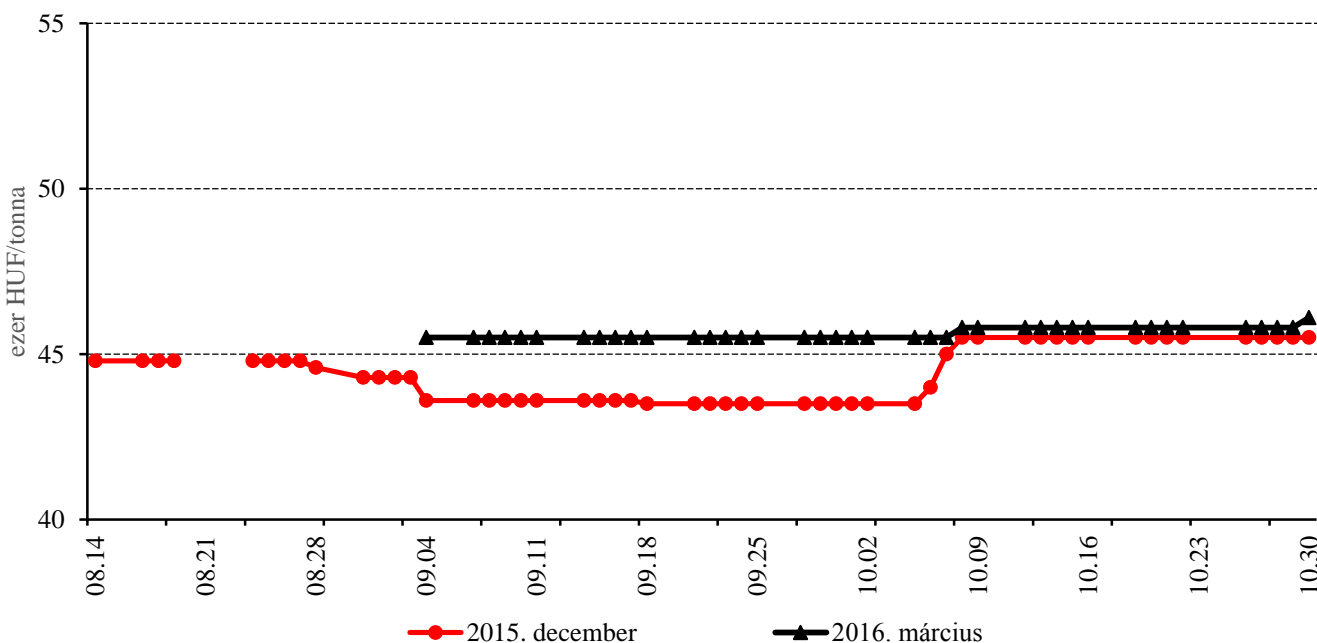
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

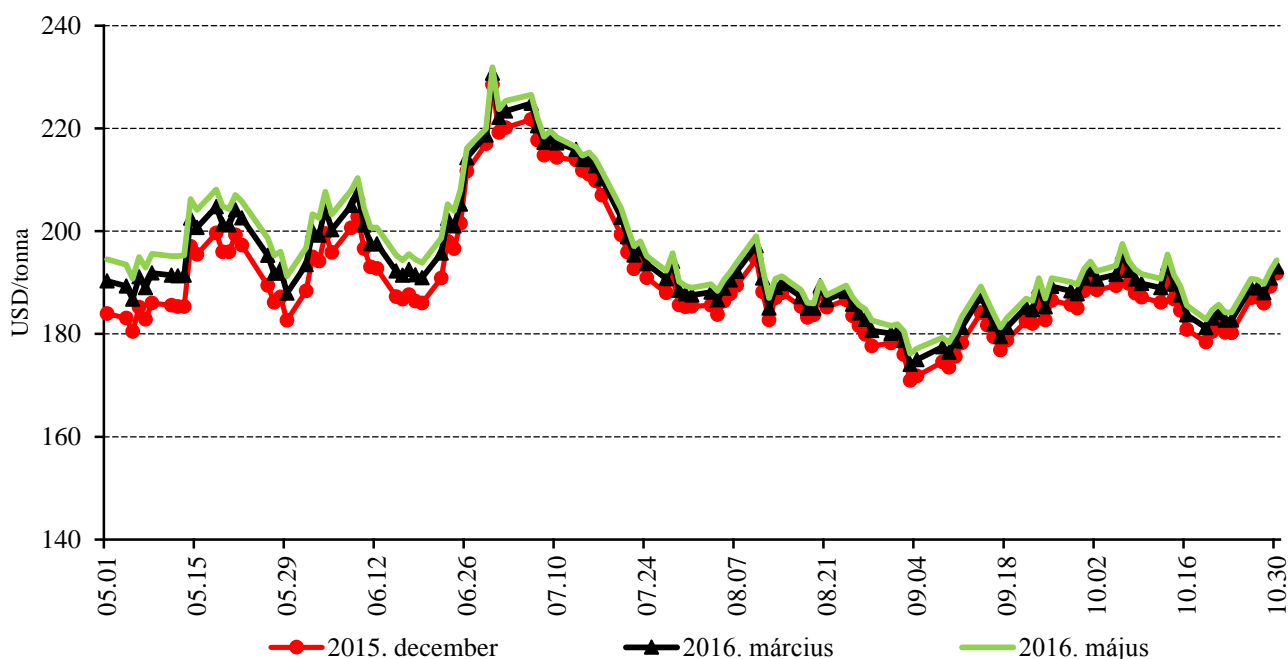
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmányárpa különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

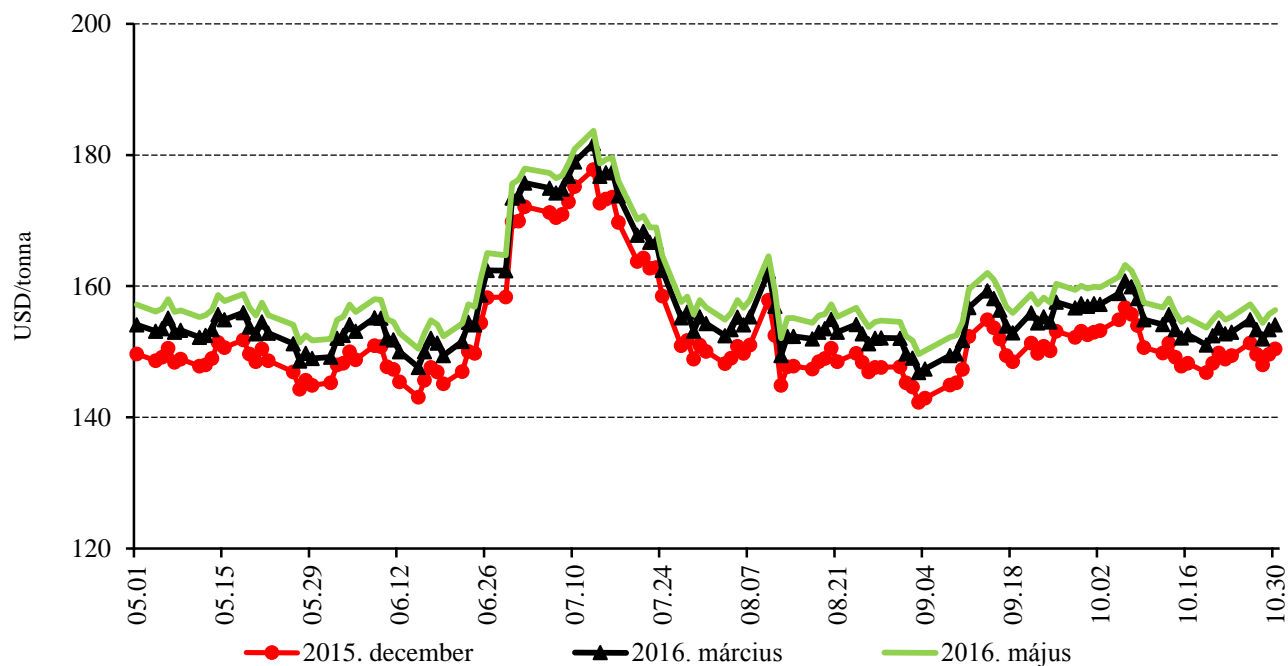
Forrás: BÉT

6. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

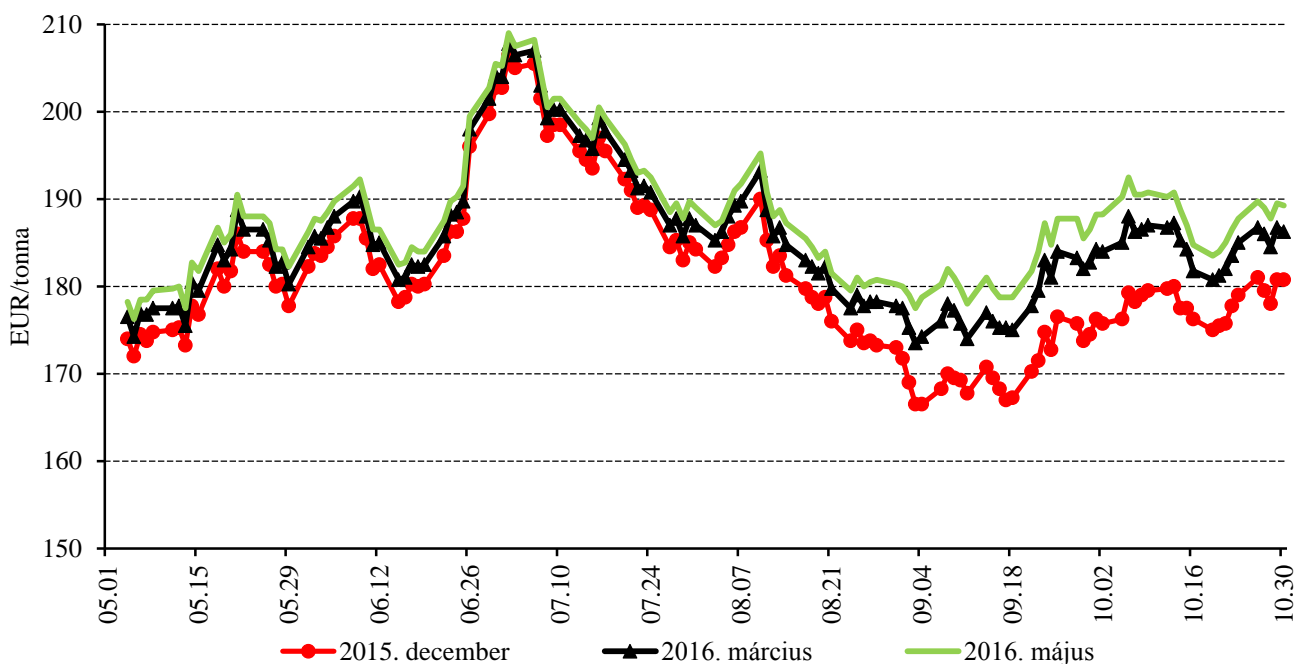
Forrás: CME/CBOT

7. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

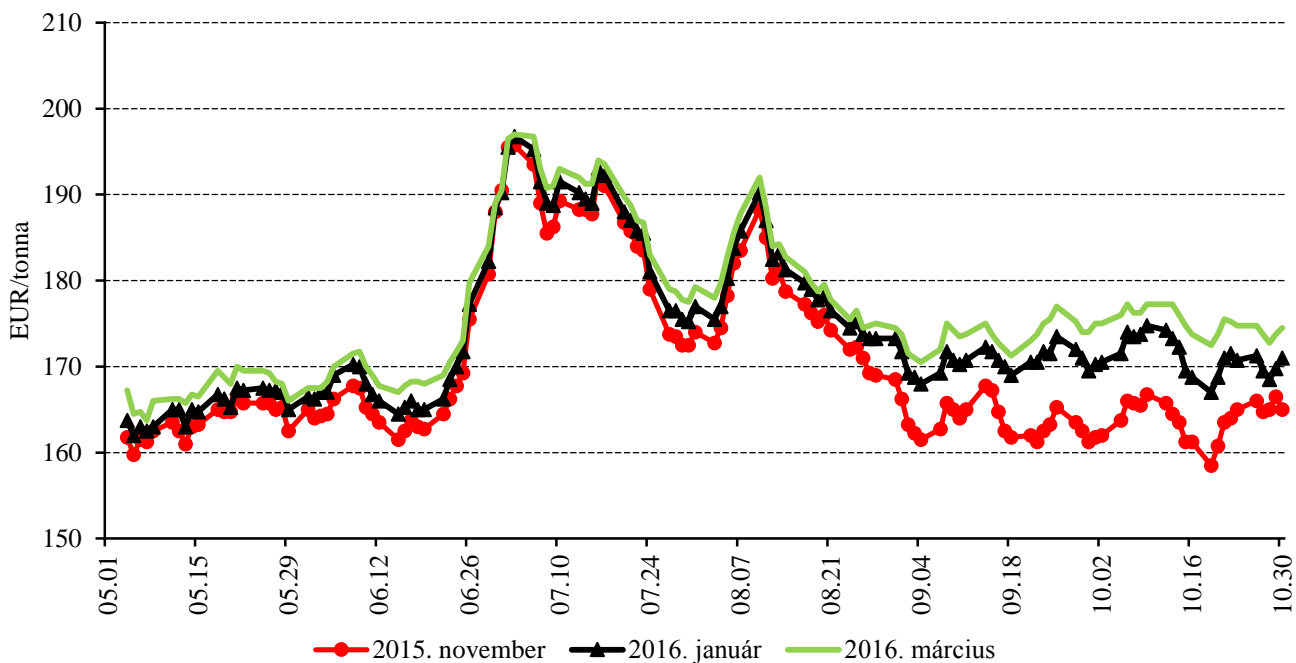
Forrás: CME/CBOT

8. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

9. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2015. október 30.)

Szállítási határ-idő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határ-idő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2015. december	181	55 991	2015. december	192	53 988
2016. március	186	57 695	2016. március	193	54 340
2016. május	189	58 624	2016. május	194	54 711
2016. szeptember	190	58 934	2016. július	195	54 815
2016. december	192	59 553	2016. szeptember	198	55 643
2017. március	194	60 173	2016. december	202	56 718
KUKORICA					
2015. november	165	51 112	2015. december	150	42 351
2016. január	171	52 971	2016. március	154	43 373
2016. március	175	54 055	2016. május	156	44 015
2016. június	177	54 829	2016. július	158	44 479
2016. augusztus	183	56 533	2016. szeptember	158	44 479
2016. november	182	56 223	2016. december	161	45 211

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2015. 10. 29. (százalék)	2015. 10. 23. (százalék)
Búza	2015. december	189,21	22,1	23,1
Kukorica	2015. december	149,61	18,6	–
Szójabab	2015. november	322,90	18,4	18,4
Szójadara	2015. december	322,04	18,4	–

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2015. október 27.)

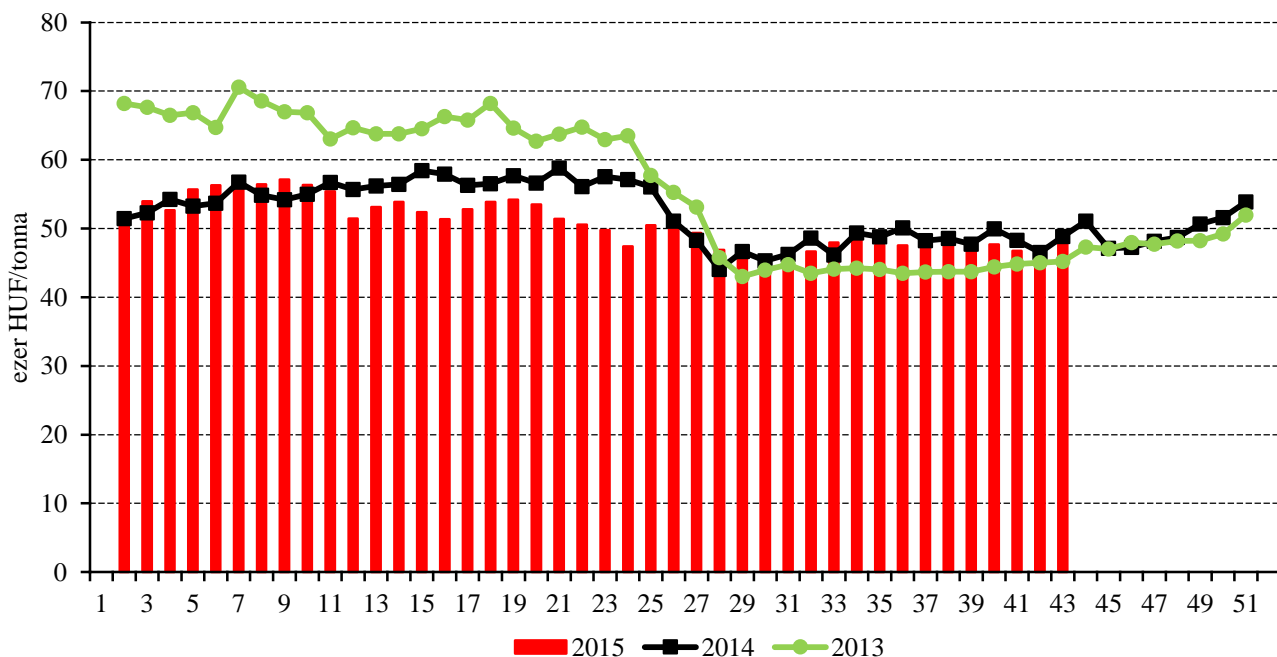
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	56 169	105 016	105 311	7 153	7 517	61 980	92 616	40 670	37 433	51 268	44 629
Kukorica	304 531	613 967	276 961	10 040	50 216	217 586	188 571	89 405	161 268	86 029	88 473
Szójabab	236 318	328 408	89 938	8 716	22 421	75 343	71 688	54 955	66 410	46 262	49 744
Szójadara	126 184	240 821	45 589	6 056	13 756	52 970	42 817	16 784	51 589	12 784	43 539

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

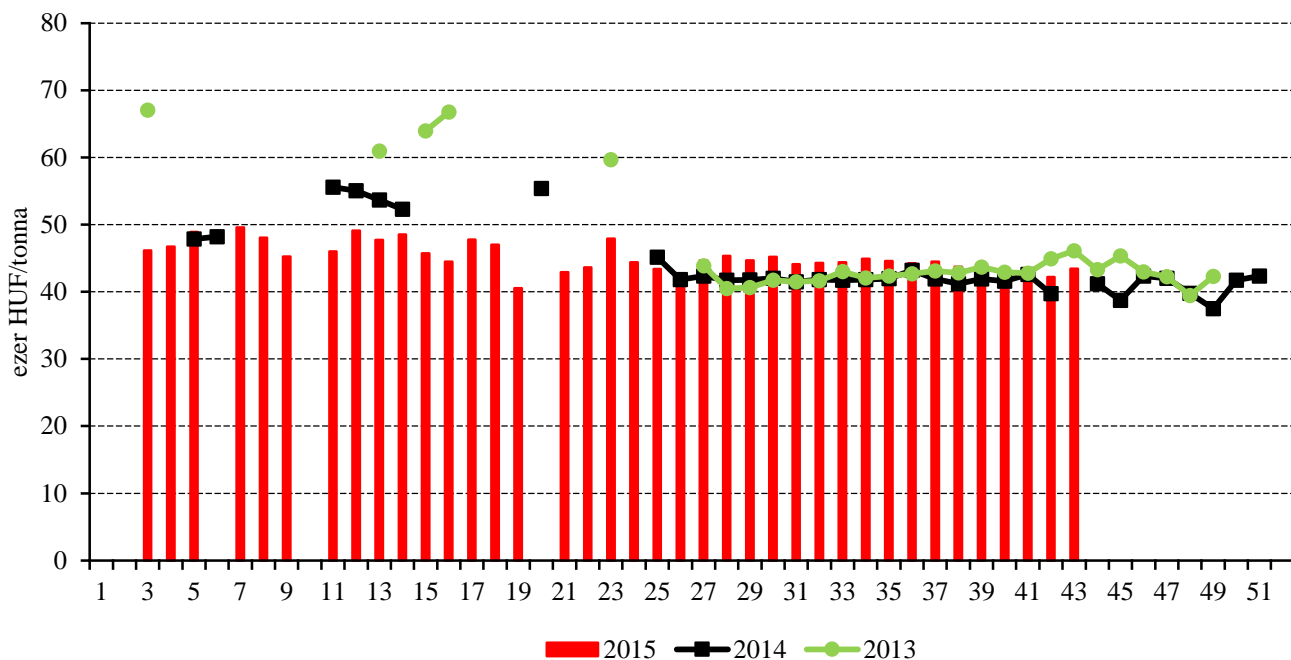
Termelői és kikötői árak

10. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

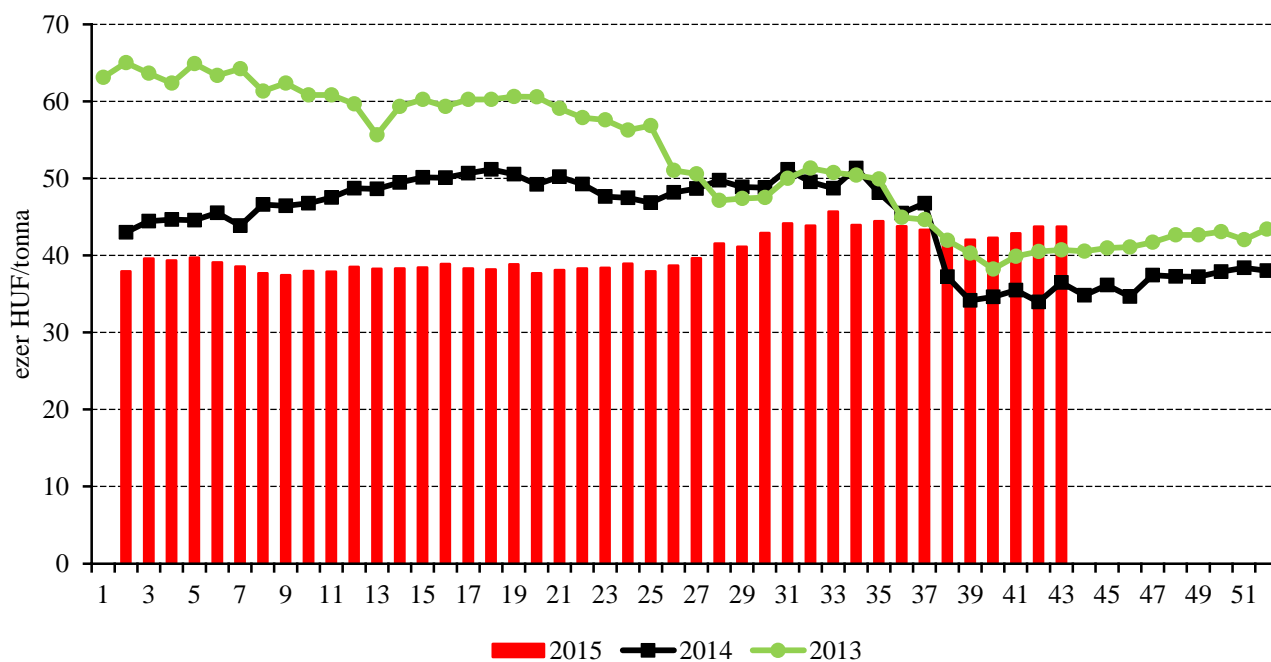
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

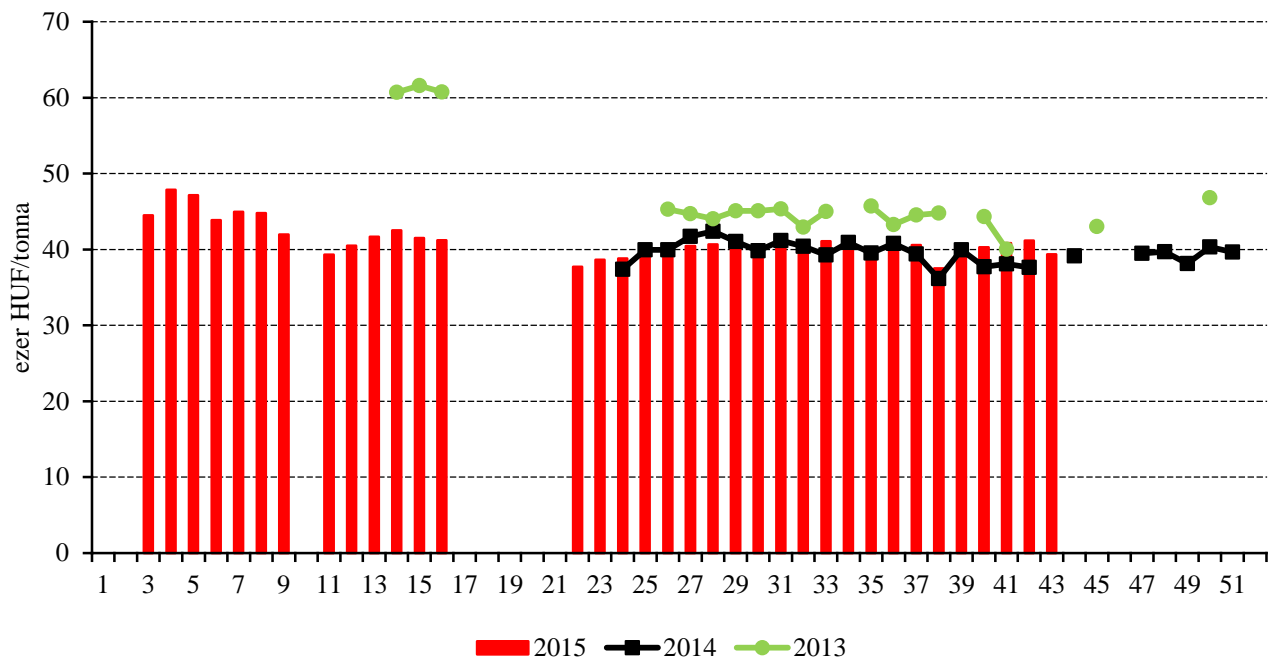
Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

13. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2015.10.09.	2015.10.16.	2015.10.23.	2015.10.30.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	219	214	210	216
	Franciaország, FOB Rouen, 10,5%	USD/tonna	186	192	188	194
	Németország, FOB 12%	USD/tonna	202	201	196	198
	Oroszország 12,5% FOB	USD/tonna	193	198	199	200
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	192	197	197	198
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	–	–	190
KUKORICA	USA, FOB Gulf, No. 2	USD/tonna	173	175	177	178
	Franciaország, FOB Bordeaux	USD/tonna	184	181	184	183
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	170	167	172	168
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	171	196	–	176
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	170	166	166	173
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	191	192	187	190
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	190	190	190	190
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	184	187	–	184

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2015. 40. hét	2015. 41. hét	2015. 42. hét	2015. 43. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	148	148	148	148
	Németország, DEPSILO Hamburg	175	178	176	178
	Franciaország, DELPORT Rouen	162	169	165	170
	Románia, DEPSILO Banat	138	138	139	139
TAKARMÁNY- BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	169	173	169	173
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	–	–	–	–
	Románia, DEPSILO Oltenia	–	122	137	160
	Egyesült Királyság, FGATE	143	145	146	148
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	135	135	135	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	189	187	192	–
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	152	154	151	159
	Románia, DEPSILO Oltenia	132	136	142	120
TAKARMÁNY- ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	130	130	130	130
	Németország, DEPSILO Hamburg	158	160	159	164
	Franciaország, DELPORT Rouen	159	163	158	164
	Románia, DEPSILO Muntenia	130	158	139	153
	Egyesült Királyság, FGATE	131	133	134	133

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2014. 43. hét	2015. 42. hét	2015. 43. hét	2015. 43. hét/ 2014. 43. hét	2015. 43. hét/ 2015. 42. hét	
						(százalék)	(százalék)	
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	725	499	607	84	122	
		HUF/kg	76	74	75	99	101	
	zsákos	tonna	1 446	1 630	1 537	106	94	
		HUF/kg	78	76	77	98	101	
	zacskós	tonna	502	414	786	157	190	
		HUF/kg	84	90	90	106	99	
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	
		HUF/kg	
	zsákos	tonna	29	28	22	77	80	
		HUF/kg	85	88	86	101	98	
	zacskós	tonna	36	29	37	101	126	
		HUF/kg	90	96	96	106	100	
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	437	368	399	91	109	
		HUF/kg	73	73	73	100	99	
	zsákos	tonna	476	526	438	92	83	
		HUF/kg	75	74	74	99	100	
	Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	185
			HUF/kg	80
zsákos		tonna	12	33	20	158	59	
		HUF/kg	85	83	83	98	100	
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	43	34	53	124	157	
		HUF/kg	94	98	99	105	101	

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2014. szeptember	2015. augusztus	2015. szeptember	2015. szeptember/ 2014. szeptember	2015. szeptember/ 2015. augusztus
					(százalék)	(százalék)
Brojlertáp	tonna	6 731	7 779	8 932	132,70	114,82
	HUF/tonna	91 906	91 551	93 020	101,21	101,60
Hízósertéstáp	tonna	4 278	6 751	8 944	209,07	132,48
	HUF/tonna	76 423	76 057	79 094	103,50	103,99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2014. január–augusztus	2015. január–augusztus	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 233,83	865,10	70,12
	10039000 Árpa, nem vető	302,94	450,28	148,64
	10059000 Kukorica, nem vető	1 731,34	3 195,68	184,58
Import	10019900 Búza, nem vető	78,93	100,74	127,62
	10039000 Árpa, nem vető	25,33	38,38	151,54
	10059000 Kukorica, nem vető	144,83	38,03	26,26

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2014. július 1.– 2014. október 21.	2015. július 1.– 2015. október 27.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	9 091	6 841	75,25
	Árpa	2 917	4 188	143,57
	Kukorica	819	536	65,45
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 400	1 336	95,43
	Árpa	50	216	432,00
	Kukorica	2 456	2 891	117,71

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		726	733	721	726	712	714
Felhasználás		707	716	707	718	694	715
Export		161	161	153	149	158	154
Import		161	161	153	149	158	154
Zárókészlet		212	229	201	209	205	204
KUKORICA							
Termelés		1 009	973	1 011	970	993	964
Felhasználás		989	981	984	974	954	955
Export		127	128	125	125	124	119
Import		127	128	125	125	124	119
Zárókészlet		196	188	205	200	207	217

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A déli féltekén most vetik a 2015/2016. gazdasági év végén (2016 tavaszán) betakarításra kerülő szójababot. Braziliában a kora őszi szárazság miatt a tavalyinál lassabb ütemben haladt a munka, így a 33,3 millió hektárra előirányzott terület 31 százalékán (egy évvel ezelőtt 42 százalékán) került a földre a mag 2015. október végéig. A világ második legnagyobb termelőjénél 97–100 millió tonna körüli szójabab-kibocsátást prognosztizálnak 2016 tavaszán. Mindeközben az északi féltekén a végéhez közelít a szójabab betakarítása. Az USA-ban az agrártárca (USDA) tájékoztatása szerint a 33,4 millió hektár termőterület 92 százalékán fejezték be a munkát 2015. november 1-ig, és a 2014/2015. gazdasági évi mindenkorai rekordot megközelítő, 106 millió tonna termés kerülhet a raktárakba. Az újtermés okozta kínálati nyomás és a dollár erősödése hatására a szójabab jegyzése 320 dollár (USD)/tonna környékére ereszkedett a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) október végéig annak dacára, hogy az USA-ból származó termény iránt – elsősorban Kína részéről – erős a kereslet. A kínai gabona- és olajinformációs központ (CNGOIC) szerint az ázsiai ország szójababimportja 2015. utolsó negyedében elérheti a 22 millió tonnát, amely 18 százalékkal múlná felül az egy évvel korábbi volument. A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) és az USDA egyaránt rekord nagyságúra, 79–80 millió tonnára jelzi Kína 2015/2016. gazdasági évi szójababimportját. A fekete-tengeri térség meghatározó termelőinél, Ukrajnában és Oroszországban az *Oil World* szerint összesen 6,6 millió tonna szójababtermésre van kilátás 2015-ben. Ez 2 százalékkal múlná felül az egy évvel korábbi volument. Ukrajnában 2 millió hektárról (a terület 94 százaléka) 3,4 millió tonna, Oroszországban a 1,8 millió hektárról (88 százalék) 2,5 millió tonna szójababot takarítottak be október végéig. Az Európai Bizottság tájékoztatása szerint az EU-ban 740 ezer hektárról (a 2014. évihez képest +30 százalék) 2,7 tonna/hektár (–18 százalék) átlaghozam mellett közel 2 millió tonna (+6,5 százalék) szójabab állhat a feldolgozóüzemek rendelkezésére a következő hetekben. A kibocsátás 45 százalékát Olaszország, 11–11 százalékát Románia és Franciaország és 7 százalékát Magyarország adja. Hazánkban a 77,6 ezer tonna

termőterület 89 százalékáról 129 ezer tonna termés került a tárolókba 2015. november 2-ig a Földművelésügyi Minisztérium (FM) adatai szerint.

Repcemag

Tekintettel arra, hogy az *Oil World* tájékoztatása szerint az Európai Unióban a 2014. évinél 11 százalékkal kevesebb, azaz 21,6 millió tonna repcemag termett az idén, a belső szükséglet biztosításához a 2014/2015. gazdasági évinél 9 százalékkal több (2,8 millió tonna) lehet az import a folyó évi szezonban. A közösség meghatározó beszállítójánál, Ukrajnában a tavalyinál 20 százalékkal kevesebb, vagyis 1,85 millió tonna repcemag termett az idén, ami exportjának 25 százalékos csökkenését (1,5 millió tonnára) eredményezheti a 2015/2016. gazdasági évben. A közösség ezért kénytelen más országokból, például Ausztráliából növelni behozatalát. Oroszországban még tart a 2015/2016. gazdasági évi termés betakarítása, és október végéig a terület 85 százalékáról (858 ezer hektár) 1,1 millió tonna repcemag került a tárolókba. Ukrajnában a tartós nyári és őszi szárazság miatt a tervezett terület csupán háromnegyedén, hozzávetőlegesen 620 ezer hektáron tudták elvetni a gazdák a repcemagot az idén. A csapadékhiány nemcsak a vetési munkát, hanem a növényállomány fejlődését is hátráltatta. A növényzet kevesebb mint 30 százaléka volt jó állapotban az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség október 30-i információi szerint, amire az elmúlt hét évben nem volt példa. Az repcevetések 37 százaléka kapott közepes és közel 34 százaléka gyenge minősítést. A fejletlen növényzet áttelelése bizonytalan, ami jelentősen növeli a 2016. évi kibocsátás körüli aggodalmakat. Az Európai Unióban 6,5 millió hektár lehet a repce idei vetésterülete. Magyarországon az agrártárca tájékoztatása szerint az előreirányozotthoz képest 2 százalékkal kisebb, de az idén betakarítottnál 10 százalékkal nagyobb területen, azaz 230 ezer hektáron vetették el a gazdák a repcemagot 2015. november 2-ig. A repcemag novemberi lejáratra szóló jegyzése 370 euró/tonnára esett a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) október második felében. A Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 109 ezer forint/tonnára mérséklődött a termény fronthavi kurzusa ugyanekkor. A fizikai piacon az előző hetinél 1, az egy évvel korábbinál 18 százalékkal drágábban, átlagosan 115 ezer forint/tonna körüli áfa és

szállítási költség nélküli termelői áron cserélt gazdát a termény 2015. október harmadik hetében az AKI PÁIR adatai szerint.

Napraforgómag

Az *UkrAgroConsult* szerint Ukrajnában 4,9 millió hektárról (a termőterület 98 százaléka) 10,4 millió tonna napraforgómagot takarítottak be a gazdák. A 2,12 tonna hektáronkénti hozam 12 százalékkal múlta felül az egy évvel korábbit. Az olajütők rekordszintű termelése ellenére Ukrajna napraforgóolaj-kivitele a felére esett 2015 szeptemberében az előző év azonos időszakához viszonyítva, jóllehet októbertől élénkült a külpiazi értékesítés és a piaci szereplők várakozásai szerint 406 ezer tonna olaj kivitelére van kilátás ebben a hónapban. A fekete-tengeri ország mindössze 164 ezer tonna napraforgóolajat – jórészt nyers formában – exportált szeptemberben, és a fő célpiacok India, az Európai Unió, Kína és Malajzia voltak. Az élénk októberi kereskedésben 845 dollár/tonnára emelkedett a feldolgozott termék ára az ukrajnai kikötőkben, majd a kőolaj és egyéb növényi olajok világpiaci árának gyengülése következtében 810 dollár/tonnára mérséklődött a hónap végére. Az Oroszországban előállított napraforgóolaj kivitele is igen visszafogott volt szeptemberben. Üzbegisztán 40, Egyiptom 20, Törökország pedig 9 százalékkal részesedett a teljes, 25 ezer tonna volumenből. Az

Oil World szerint az év utolsó negyedében jelentősen nőhet az ország napraforgóolaj-előállítása a rekord közeli, 9,6 millió tonna (+5 százalék) termésnek és a növekvő feldolgozói kapacitásnak köszönhetően. Az oroszországi kikötőkben egészen 830 dollár/tonnáig emelkedett a termék exportára október második dekádjában, majd – hasonlóan az ukrajnai trendhez – 800 dollár/tonnára esett a hónap végére. Az Európai Unióban a tavalyinál 12 százalékkal kevesebb, 7,8 millió tonna napraforgómag termett az idén. Magyarországon az FM tájékoztatása szerint a 632 ezer hektár termőterület 98 százalékaról 2,5 hektáronkénti hozam mellett 1,55 millió tonna magot takarítottak be a termelők 2015. november 2-ig. Ez csupán 4 százalékkal marad el a tavalyi rekordterméstől. A Budapesti Értéktőzsdén 125 ezer forint/tonnára emelkedett a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése október utolsó napjaiban, amire 2013 tavasza óta nem volt példa. A magas árszint kialakulásához a tavalyinál gyengébb európai és hazai termés mellett a napraforgóolaj fekete-tengeri exportárának növekedése is hozzájárulhatott. A fizikai piacon a vevők átlagosan 109 ezer forintot fizettek egy tonna terményért az AKI PÁIR adatai szerint október második felében. Ez az árszint 13 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakának átlagát.

Agrárpolitikai Hírek

- Magyarország a hazai fehérjetakarmány-előállítás mértékének a növelését, az állattenyésztési ágazatok számára megfelelő mennyiségű GMO-mentes fehérjeforrás biztosítását tűzte ki célul. Az agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkár EU Duna Régió Stratégia éves fórumán, a németországi Ulmban kiemelte, hogy Magyarország agrártámogatási oldalán is ösztönözní kívánja a fehérjenövény-termelést céljai elérése érdekében. 2015-től hazánk a korábbiakhoz képest több

mint négyszer több célzott, termeléshez kötött támogatást nyújt a munkaigényes és piacilag érzékenyebb mezőgazdasági ágazatoknak. Így ennek részeként 2020-ig több mint 80 millió eurót, azaz évi 13,5 millió eurót tud a kormány a területalapú támogatásokon felül a szemes és szálas fehérjenövények termeléséhez biztosítani, ami ebben az évben például 168 eurót jelent a szemes, közel 110 eurót a szálas fehérjenövények termeléséhez hektáronként.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2015. 43. hét	2015. 43. hét/ 2015. 42. hét (százalék)	2015. 43. hét/ 2014. 43. hét (százalék)
Napraforgómag	109 053	101	113
Repcemag	115 019	101	118

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

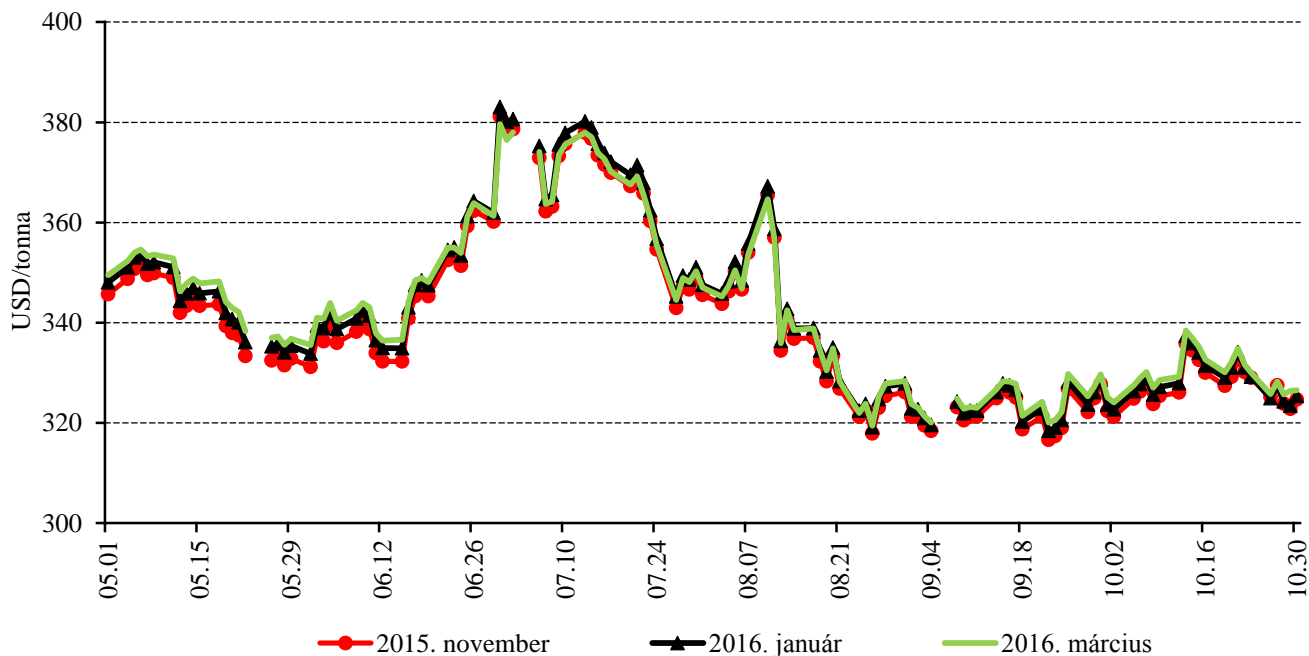
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 10. 28.	2015. 10. 29.	2015. 10. 30.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2015. november	HUF/tonna	120 000	124 000	125 000
	Repcemag	2016. március	HUF/tonna	109 000	109 000	109 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2016. február	EUR/tonna	378	378	379
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2015. november	USD/tonna	327	324	323

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

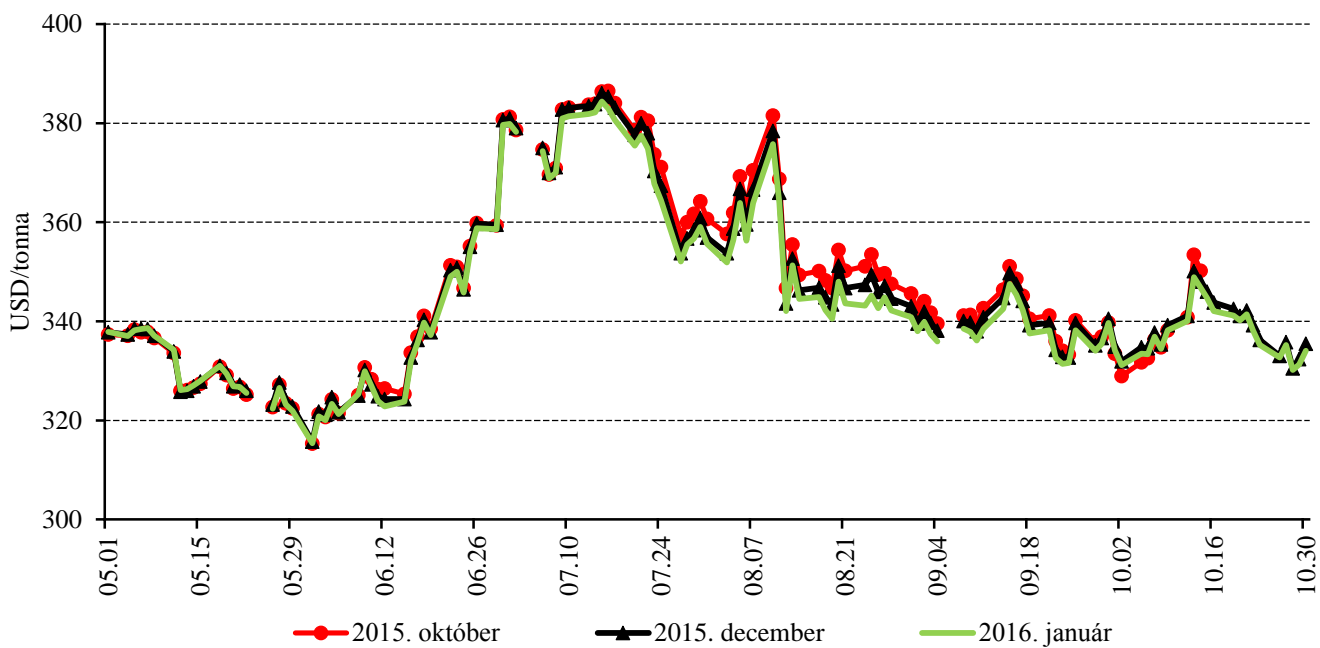
Az olajmagok és származékaik jegyzése

14. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

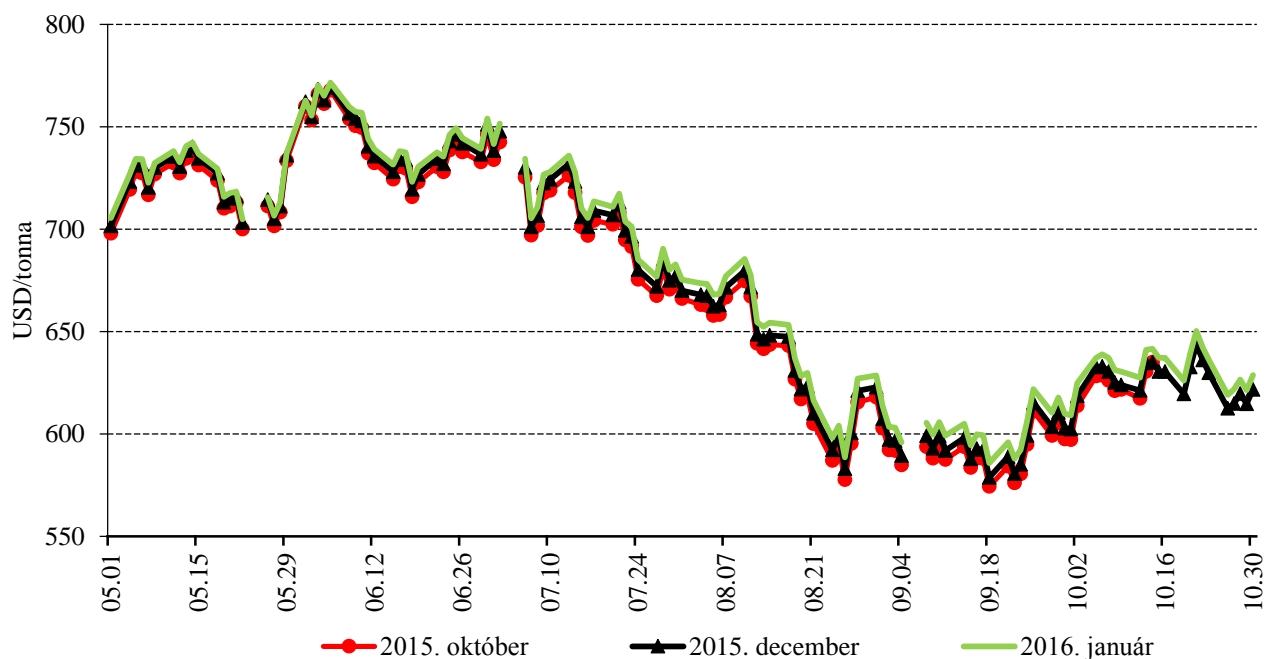
Forrás: CME/CBOT

15. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

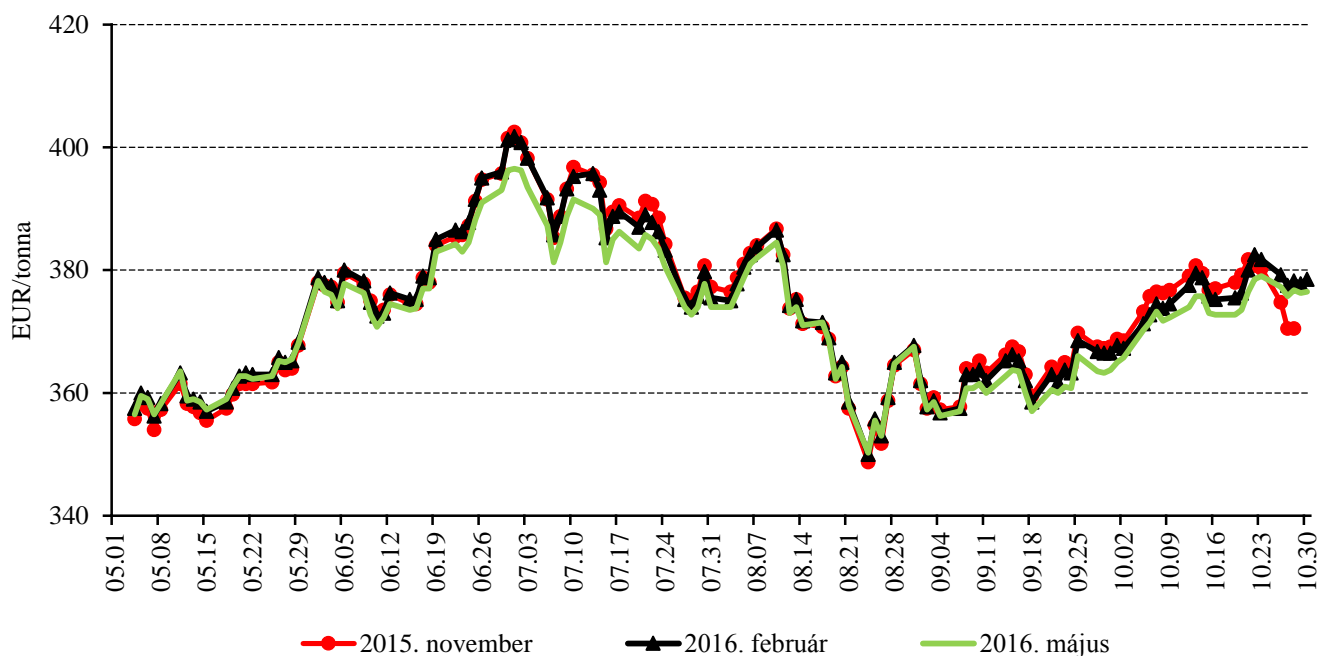
Forrás: CME/CBOT

16. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

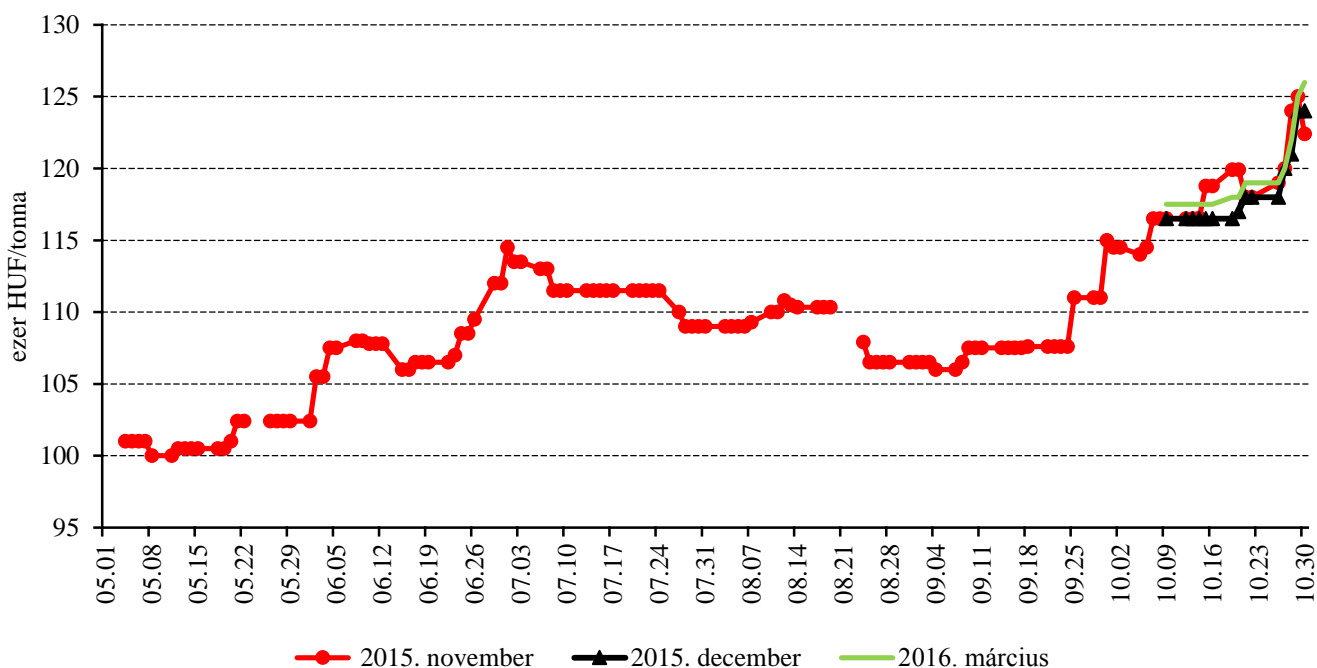
Forrás: CME/CBOT

17. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

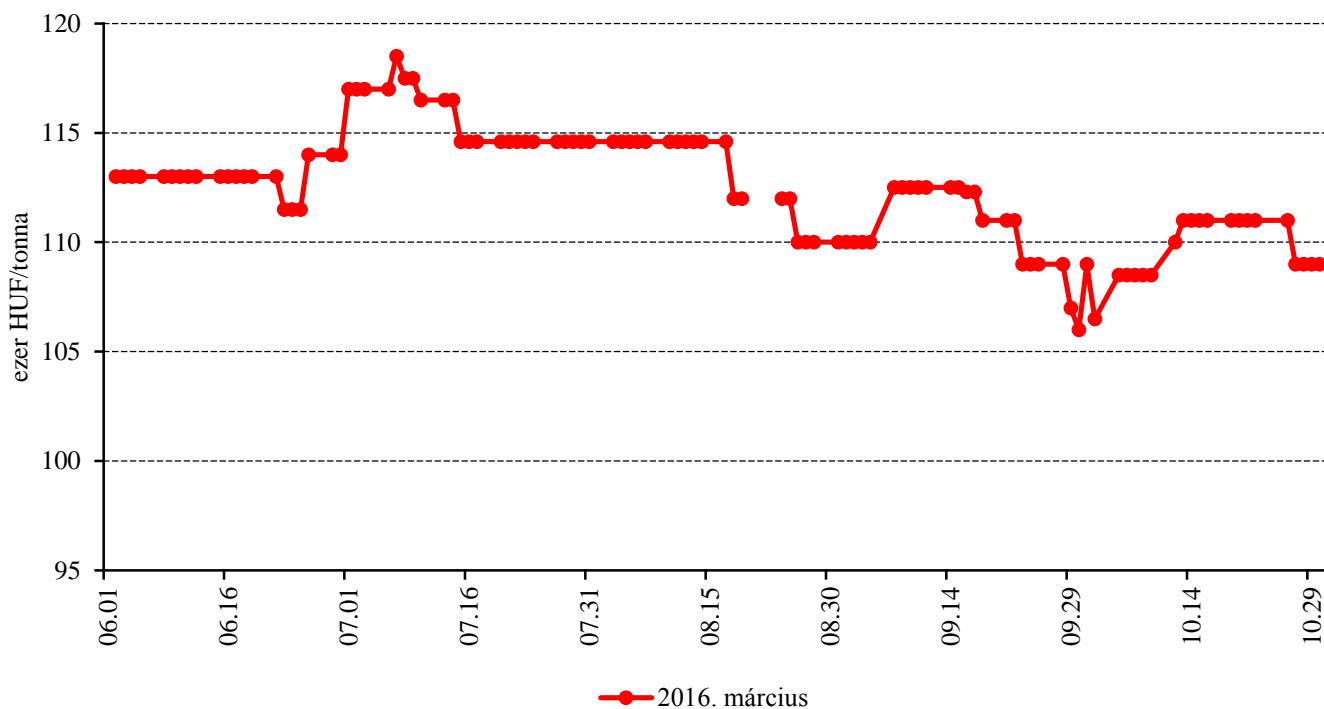
Forrás: Euronext/MATIF

18. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

19. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2015. október 30.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2016. február	379	117 248
	2016. május	377	116 628
	2016. augusztus	360	111 517
	2016. november	361	111 904
	2017. február	362	112 137
	2017. május	365	113 143
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2015. november	325	91 388
	2016. január	325	91 594
	2016. március	327	91 903
	2016. május	329	92 506
	2016. július	331	93 105
	2016. augusztus	330	92 897
SZÓJADARA	2015. december	335	94 422
	2016. január	334	94 020
	2016. március	332	93 522
	2016. május	331	93 212
	2016. július	331	93 305
	2016. augusztus	331	93 305

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

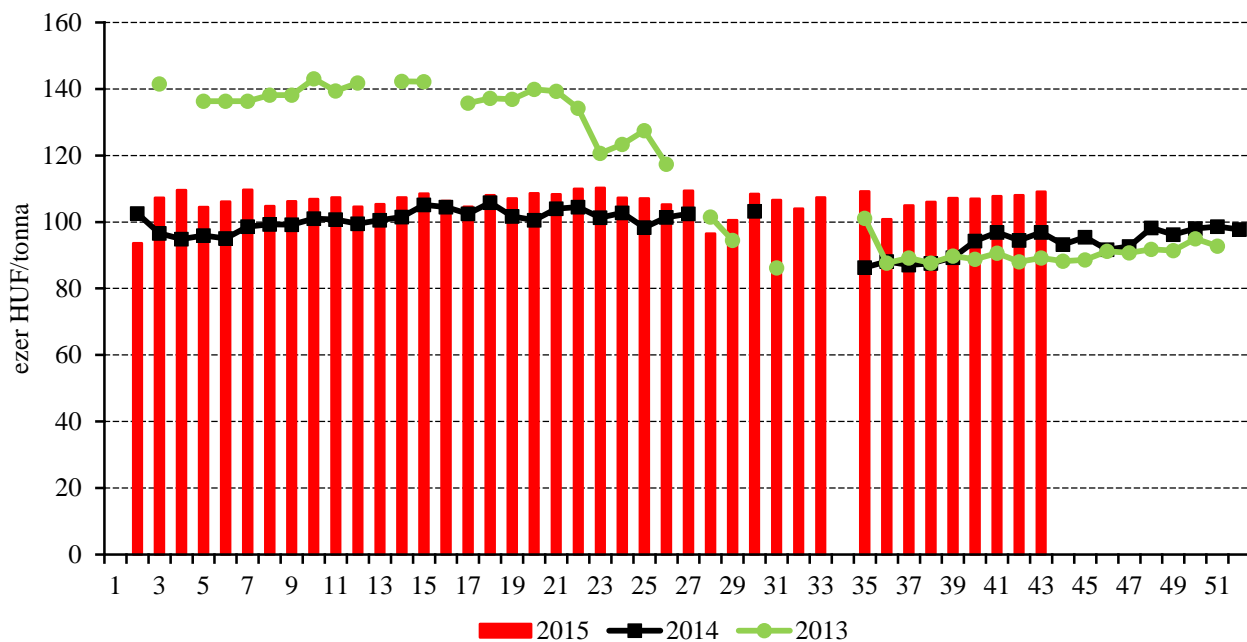
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2015. november 3.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	738	230 019
Napraforgóolaj (finomított)		988	307 991
Szójaolaj (nyers)		818	254 970
Szójaolaj (finomított)		918	286 159
Napraforgódara	Ausztria	–	–
Repcedara		235	73 294

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

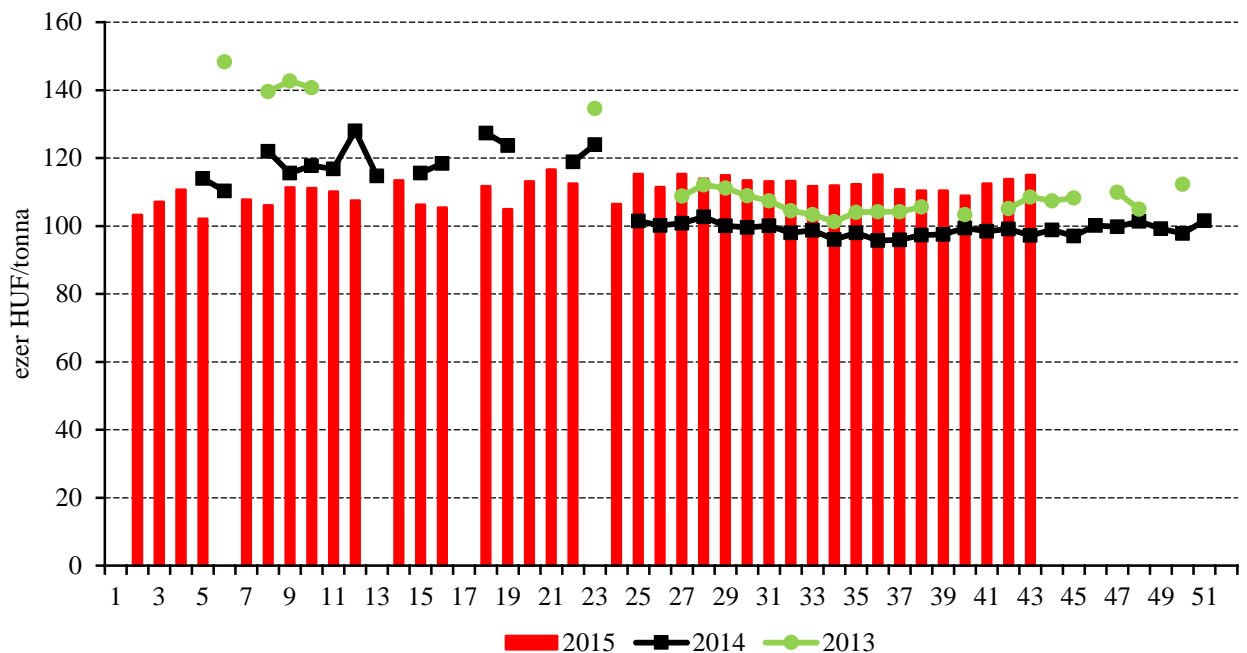
Termelői és kikötői árak

20. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

21. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna				
		2015. 10. 09.	2015. 10. 16.	2015. 10. 23.	2015. 10. 30.	
SZÓJA	BAB	USA FOB Gulf	362	364	362	354
		Brazília FOB Paranagua	353	363	365	367
		EU CIF, USA-ból	n.a.	382	382	372
		EU CIF Brazíliából	n.a.	390	389	380
		Ukrajna FOB	360	365	365	365
	DARA	EU CIF Rotterdam	n.a.	390	383	370
OLAJ	EU FOB Rotterdam	727	754	743	728	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	429	429	425	416
		EU, 00 CIF Hamburg	n.a.	435	432	415
	DARA	Ukrajna FOB	435	440	440	n.a.
	DARA	EU FOB Hamburg	n.a.	270	260	245
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	795	811	804	814
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	n.a.	475	470	470
	DARA	Franciaország CIF	n.a.	260	265	265
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	850	920	900	875
		Fekete-tenger FOB	n.a.	805	825	800
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	n.a.	593	580	560	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2014. 43. hét	2015. 42. hét	2015. 43. hét	2015. 43. hét/ 2014. 43. hét (százalék)	2015. 43. hét/ 2015. 42. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	16 009
	HUF/tonna	225 360
Napraforgódara	tonna	3 006	4 258	10 028	333,65	235,52
	HUF/tonna	53 437	60 906	58 904	110,23	96,71
Nyers repceolaj	tonna
	HUF/tonna
Repcedara	tonna	844	1 949	1 395	165,26	71,57
	HUF/tonna	65 413	68 547	68 364	104,51	99,73

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2014. január–augusztus	2015. január–augusztus	Változás (százalék)
ezer tonna				
Export	1205 Repcemag	311,88	312,70	100,26
	1206 Napraforgómag	273,30	238,67	87,33
	2304 Szójadara	41,45	65,26	157,46
Import	1205 Repcemag	84,26	74,96	88,96
	1206 Napraforgómag	59,15	27,16	45,91
	2304 Szójadara	289,26	312,44	108,01

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagnyerlege

	USDA		Oil World	
	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
SZÓJABAB				
Termelés	319	320	320	316
Felhasználás	298	310	298	315
Export	126	127	127	129
Import	120	124	125	129
Zárókészlet	78	85	86	87
REPCEMAG				
Termelés	72	66	68	63
Felhasználás	72	69	69	64
Export	15	13	14	13
Import	14	13	14	13
Zárókészlet	8	5	6	5
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	40	41	41	41
Felhasználás	40	41	41	42
Export	2	1	2	2
Import	1	1	2	2
Zárókészlet	2	2	3	3

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Megjegyzés: n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World

